

Infralyd - et problem for mange - både dyr og mennesker!

Infralyd er lyd med meget lave svingninger - under 20 Hz. Lyden kan have forskellig styrke - svag eller kraftig - og den kan høres af mange mennesker, men især af de fleste af vore familiedyr - med ubehag og mistrivsel til følge!

Vi sidder hos familien Jørgensen i Slangerup, hvor "Mita" glad gnasker på en hundekiks - efter meget nysgerrigt at have betragtet lydmåleren, der står på bordet, og som netop har bevist, at "Mita", som er en lille klog Tibetansk Spaniel, har en meget fin hørelse - også når det drejer sig om infralyd.

"Mita's" ejere er kede af, at deres ellers så livlige og glade hund er ked af det, når infralyden især om natten buldrer løs i hjemmet. Når lyden er kraftig, gemmer "Mita" sig under sengen - og ofte vil den ikke med ind i huset efter en "luftetur".

Grunden er netop dokumenteret:

Lydmålingen viser tydelig INFRALYD i huset, men hvorfra lyden kommer, vides ikke. Måske fra et - eller flere kraftvarmeværker?

Infralydens bølgelængde er lang, så lyd-kilden kan sagtens befinde sig mere end 20 km væk.

Forhistorien

Men lad os lige se tilbage på Hunde-Journalen i oktober/november 1995, hvor vi bragte en artikel om en mystisk støjplage (infralyd), der hærgede et stort område i Nordsjælland. Både mennesker og dyr

blev generet af dybe, buldrende/brummende lyde i hjemmet.

At lyden var en kendsgerning blev konstateret af de mange henvendelser, vi fik - og som betød, at vi i det følgende nummer af Hunde-Journalen bragte endnu en artikel - og igen i nr. 2/1996 måtte vi p.g.a. en jævn strøm af henvendelser skrive om sagen. Den mystiske infralyd var langt mere vidtrækkende, end vi forestillede os.

Initiativtageren til at få gjort noget ved lyden - Solveig Odderskov - kaldte vi i 1996 for "infralydens fjende nr. 1". Hun havde på det tidspunkt en lang korrespondance med både kommune, amt og Miljøministeriet om problemet. Alle afviste at tage sig af sagen.

Hvad er der sket siden?

Hunde-Journalen bringer her et interview med Solveig Odderskov fra foreningen "Infralydens Fjender":

"Jah... det blev... og er stadig... en hård kamp mod myndighederne.

Jeg fik efterhånden så mange breve og telefonopringninger ikke kun fra Nordsjælland, men fra hele landet, at al min tid gik med "infra-

Solveig Odderskov.

lydsagen", som den omtales, og i 1996 besluttede vi at danne en forening i håb om at blive hørt.

Foreningen får navnet "Infralydens Fjender", som Dyrefondet jo faktisk allerede havde "døbt" os, og jeg bliver formand.

Også Miljøstyrelsen får så mange henvendelser, at den i 1995 oplyser, at de dybe lyde må betegnes som en **landsdækkende lydforurening!** Problemet er imidlertid, at man ikke ved, HVORFRA de kommer. Men "noget må der gøres - vi kan ikke træde vande længere", lyder det fra Miljøstyrelsen.

Sundhedsstyrelsen nedsætter en "infralydgruppe" bestående af 11 personer, herimellem professor i akustik Henrik Møller fra Aalborg Universitet og to embedsmænd fra Miljøstyrelsen.

Ingen penge til forskning

Sundhedsstyrelsen har navne på ca. 110 personer, som har henvendt sig til offentlige myndigheder med klager over infralyd, og ud af disse vil man vælge 20, der skal deltage i forskning af, hvorfor bl.a. så mange mennesker generes

Hvordan lyder infralyd?

- De dybe lyde i tordenvejr er infralyd.
- Den dybe lyd, man hører på et bilfærgedæk, når skibsmotorerne starter op, er infralyd.
- Den blafrende lyd, man får i øret ved hurtig bilkørsel med nedrullet siderude, er infralyd.
- Jetfly-motorer udsender infralyd.
- Transformatorer, ventilationsanlæg, kompressoranlæg, turbiner m.m. udsender infralyd.

kraftigt af de dybe lyde, som andre slet ikke kan høre.

Desuden vil man finde ud af, hvor støjgrænsen i infralyd/lavfrekvens-området skal være fremover.

Gruppen regner sig frem til, at undersøgelsen vil koste ca. 1 mio. kr.

Men ak...

Hverken Sundhedsstyrelsen eller Miljøstyrelsen vil betale denne ene sølle mio. kr. til så vigtig en forskning. "Infralydgruppen" opløses!

Vor forening forsøger at få andre ministerier, heriblandt Forskningsministeriet, til at betale, men nej, ingen - heller ikke de kendte fonde - vil hjælpe med et økonomisk bidrag.

Infralyd er ikke med i almindelige støjmålinger

Solveig Odderskovs korrespondance med myndighederne fylder efterhånden den ene reol efter den anden. Myndighederne nægter at tage de lyd-målinger, der skal til, for at finde lydkilden - indtil Frederiksværk kommune p.g.a. overvældende mange klager får Delta Akustik & Vibration (Miljøstyrelsens referencelaboratorium) til at tage infralydmålinger hos nogle af klagerne, bl.a. i Liseleje og i Frederiksværk. Det viser sig, at der er de samme 12.4 Hz og 19 Hz i boligerne.

Dette betyder, at lydkilden må være den samme - eller samme slags. Man kan kalde disse Hz for et "akustisk fingeraftryk". Infralydens styrke måles i øvrigt i dB(G) - og den kan naturligvis variere - være svag eller kraftig - ligesom såkaldt "almindelig støj", der måles i dB(A)

I en dB(A)-måling kommer infralyden ikke med, fordi A-filteret standser lyd under 20 Hz - altså infralyd, og derfor kan en almindelig lydmåler ikke benyttes, når der klages over infralyd.

Her kan "Mita" også se den grimme infralyd, der gør hende urolig og bange.

Men... NU bliver det spændende! *Hvor kommer lyden fra?* Vi venter med tilbageholdt åndedrag - plus hoved- og ørepine af den buldrende lyd, som har fået flere til at sælge deres huse - og som får sommerhusejere i Liseleje til at tage hjem til København for at "hvile ørerne og få søvn".

Vi bliver skuffede...

Miljøstyrelsen tillader 85 decibel(G)!

Miljøstyrelsen anmoder om - og får - tilsendt lyd-målingerne fra Frederiksværk kommune, hvorefter den standser yderligere undersøgelser ved at oplyse, at den kommende støjgrænse vil blive sat således, at lydstyrken er tilladt.

I september 1997 får Danmark så som det eneste land "specifikke infralydgrænser", der tillader 85 dB(G) i boligen - dag og nat.

Sådan afskaffede Miljøstyrelsen det, den kaldte for en "landsdækkende lydforurening".

Den blev skrevet væk!

Kraftig kritik, også fra fagfolk, af Miljøstyrelsens "orientering nr. 9/1997 vedrørende lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø" afviser Miljøstyrelsen med oplysningen om, at "helt nye videnskabelige undersøgelser tyder på, at mennesket hører endnu

dårligere i det lavfrekvente område end hidtil antaget".

I TV-udsendelsen "RAPPORTEN" i april 1999 afsløres det, at der slet ingen nye videnskabelige undersøgelser findes!!!

Kraftværkerne i søgelyset

Private lydteknikere går nu for egen regning i gang med at finde lydkilden/lydkilderne.

Det dokumenteres, at der kommer kraftig infralyd både gennem luften og som vibrationer igennem jorden fra de gasfyrede kraftvarmeværker. Thisted kraftvarmeværks dybe buldren generer f.eks. et af vore medlemmer, selv om han bor ca. 20 km fra værket. Da det vibrationsdæmpes, får vort medlem omsider fred i sit hjem.

Vi bliver i foreningen kontaktet af flere lydeksperter, der fortæller om de alt for dårligt lydisolerede kraftvarmeværker, og at man også har haft opgaver, hvor de dybe lyde og vibrationer i hjemmet kom fra naturgasledningerne, selv om disse lå mange kilometer fra boligen. Der sker det, at lyden/vibrationerne fra et kraftvarmeværk, hvor man har undladt at vibrationsdæmpe motorfundamentet, går gennem naturgasledningerne - som via vandårer igen kan videreføre

lyd/vibrationer uendeligt langt. Ligger der så et hus på en sådan vandåre, går både lyd og vibrationer gennem fundamentet.

Derfor kan der være en kraftig infralyd i ét hus, men ikke i nabovens, som tilfældigvis ikke har "forbindelse" med vandåren.

Vor forening bliver mere og mere kendt, også i vore nabolande der sender oplysninger om infralyd til os, og vi finder ud af, at Danmark i forhold til mange andre lande er ca. 30 år bagud i sin viden om infralyd.

Udenlandske oplysninger om infralyd

Fra Norge sendes bl.a. en meget oplysende artikel fra VITEN i 1987: "Infralyd - det ukjente miljøproblemet", hvor vi kan læse, at det er dokumenteret, at infralyd kan give åndedrætsbesvær, forandringer i blodtrykket, tale- og balanceproblemer, samt at synet bliver påvirket.

Fra Sverige får vi kopi af deres leksikon, hvor der allerede i 1970 på ca. 60 linier fortælles om den farlige infralyd, om målinger - og at lyden er hørbar m.m. Min egen familie i Sverige fortæller, at børnene i skolen lærer om lyden.

Fra Tyskland og England får vi breve og artikler, hvor folk klager over infralyd fra bl.a. vindmøller. Mange fortæller, at deres dyr også generes af de dybe lyde - ikke kun pattedyr, men også fugle.

Disse oplysninger kan bekræftes af et af vore medlemmer, der fortæller, at hans papegøje virkede trist og stresset i den tid, han boede i et hus med infralyd. Papegøjen, som han havde haft i 35 år, opførte sig slet ikke mere som den livsglade fugl, han kendte så godt, men sad bare stille på bunden af buret... indtil han flyttede til et andet hus - UDEN infralyd. Så blev fuglen "sig selv igen". Et andet af vore medlemmer - Søren Kristoffersen fra Hasselager - havde mange

Foto: Sven Halling/Scanpix

muldvarpe i sin have, indtil han fik en nabo-virksomhed, som udsender infralyd. Herefter er der ikke et eneste muldvarpeskud mere i haven - dyrene forsvandt, og i fuglerederne finder han desværre alt for ofte døde fugleunger. Infralyden skræmmer, stresser og ødelægger åbenbart alt liv.

Blev hvalerne lokket på land af infralyd?

Hvaler kommunikerer og navigerer ved hjælp af infralyd.

Så... hvorfor strander mon så mange hvaler?

I 1997 strandede en flok hvaler ved Rømmø og led en forfærdelig død. Vore medlemmer i Esbjerg og omegn oplyste, at infralyden netop på det tidspunkt var særdeles kraftig og ubehagelig.

Jeg spekulerede på, om hvalerne navigerede efter kraftvarmeværkernes infralyd i den tro, at de hørte infralyd fra en flok hvaler i havet - og derfor strandede p.g.a. fejlnavigering? Så jeg skrev til Miljøstyrelsen og bad om oplysninger om, hvilke frekvenser under 20 Hz der var i farvandet der.

Miljøstyrelsens svar var som sædvanligt afvisende: Styrelsen beskæftigede sig ikke med støj un-

Elefanter kommunikerer ved hjælp af infralyd.

der vandet - og den kunne heller ikke give en forklaring på, hvad det var, vore medlemmer i Esbjerg hørte.

Forældet måleudstyr kunne ikke måle infralyden

Desværre bliver jeg også i 1997 kontakket af direktør, civilingeniør John Ødegaard fra det rådgivende, akkrediterede ingeniørfirma Ødegaard & Danneskiold-Samsøe. Han vil hjælpe mig med at finde lyd-kilden, sætter et lydmåleudstyr op i min stue og instruerer mig i, hvordan jeg skal tage lyd-målinger, henholdsvis når lyden er svag og kraftig - ved blot at trykke på en knap. Jeg tager lyd-målinger både dag og nat igennem ca. 3 uger, skriver vind- og vejrforhold op o.s.v., men da målingerne bliver analyseret hos Ødegaard, viser de ingen forskel i lyd-niveaueu.

Herefter holder John Ødegaard foredraget "Infralyd - fup eller fakta" her og der og alle vegne - og i dagbladet Politiken kommer der en stor artikel, hvor jeg nærmest frems-tår som en idiot, der bare hører mit eget køleskab.

Ak-ja, flere år senere viser det sig så, at John Ødegaards måleudstyr er forældet - det kunne slet ikke måle infralyd. Med nyt og moderne måleudstyr dokumenteres det, at jeg sagtens kan høre forskel i infralyd-niveaueu - og det dokumenteres, at der er både infralyd under 20 Hz og lavfrekvent lyd i huset. (Lavfrekvent lyd er lyd fra 20 Hz til 200 Hz)

Sådan - basta. UD med mig og mine spørgsmål!!!

Infralyd-undersøgelser på Aalborg Universitet - og et infralyd-offers fortælling

Vor forening søgte fortsat fonde og legater om økonomisk støtte til en infralydundersøgelse - og et privat fond giver til vores store glæde 300.000 kr. til Aalborg Universitet, der doubler det op - og så går man under ledelse af professor Henrik Møller i gang med at fastlægge projektet, som vor regering intet vil have med at gøre.

En lille flok af os besøger i øvrigt "infralydrummet" på Aalborg Universitet, hvor vi kan konstatere, at ALLE mennesker kan høre infralyd - blot lydstyrken er kraftig nok. En af dem, der var med i dette specielle lydtrum, er Karen Brock, der fortæller:

"Ja, det var en utrolig interessant, men også en kvalmende og grim oplevelse at høre den dybe brummelyd, jeg selv har i mit hjem.

Karen Brock, "Dina" og "Josefine" lever i infralyd fra naboens kraftvarmeværk.

Det gode var at få dokumenteret, at det virkelig var en lyd, en dyb lyd, der kom ud af højttalerne. Ved 15-16 Hz er den rigtig led - den går ligesom IND i kroppen og påvirker de indre organer.

Jeg syntes ellers, jeg boede så dejligt, men siden kraftvarmeværket blev udvidet til det dobbelte i år 2000, har det været umuligt at være i huset, eller for den sags skyld SOVE her. Værket kører fra kl. 6.00 til 21.00, men ud over det tidsrum er her STADIG en ulidelig brummelyd, som jeg må tro stammer fra de andre installationer, som blev opført i forbindelse med udvidelsen. Jeg ved det ikke. Jeg ved blot, at jeg er blevet meget mere stresset, hvilket påvirker mine to Schäferhunde "Josefine" og "Dina". Det stresser mig også, at jeg ikke aner, om de er stressede over mig, eller om de i virkeligheden er stressede over "LYDEN".

Jeg kan være opmærksom på disse ting, men er desværre magtesløs. Jeg kan ikke hjælpe og beskytte mine dyr. Jeg har også to katte.

Tænk så på alle de mange stakels familiedyr, hvor deres mennesker IKKE kan høre lyden. Hvor mange katte og hunde bliver aflivet, fordi de lige pludselig bliver utilregnelige eller ligefrem antages at være syge?

Jeg kender et eksempel, hvor infralyden buldrer lige så kraftigt som hos mig. Somme tider vil hunden ikke ind. Hvis den bliver bange for noget, flygter den VÆK fra hjemmet. Dens ejere kan ikke høre noget, så de forstår ikke, hvad der er galt. De er dog begyndt at lade radioen være tændt, når hunden skal være alene hjemme. De har fundet ud af, at det beroliger den. Men stadig aner de ikke, hvorfor den er så urolig."

En historie fra Falster

Vort medlem Grete Holm på Falster fortæller:

"Ja, vi havde det jo dejligt, vor lille familie på gården her - indtil naboen i år 2000 satte 4 vindmøller op. Jeg passede grisene i stalden, som trivedes godt - og både katten og hunden nød livet sammen med os.

Men så kom den infame lyd fra vindmøllerne.

Grisene begyndte at mistrives - og de nyfødte grise døde.

Vores kat lå sløvt hen - hunden også. De blev syge og døde, og både min mand og jeg fik en blodprop, hvilket jeg er sikker på skyldes infralyden. Min mands helbred er i dag totalt ødelagt - han er invalid. (Sundhedsstyrelsen oplyste i maj 1999, at infralyd påvirker hjertekar-systemet og kan ændre vore hormoner!)

I dag er jeg så træt, syg og plaget af lyden, at jeg intet mere orker, og vores "nye" hund "Line" opfører sig ligesom "den gamle". Den har bl.a. åndedrætsbesvær, når vi er herhjemme, så jeg er så bange for, at den også dør. Vi har det kun godt, når vi er væk hjemmefra og f.eks. opholder os hos vor datter, hvor der ingen infralyd er. Man føler det som at "komme i himlen", og det er vidunderligt at se sin hund GLAD igen."

To eksempler fra Frederiksværk

I et andet brev fra en 13-årig pige, bosiddende i Frederiksværk kommune, står der bl.a.:

"Nogle gange kan jeg ikke sove om aftenen, der er en larm og buldren, det er så forfærdeligt. Det vil sige, at jeg ligger og ikke kan sove. Min mor og far kan også høre den buldrende lyd. Som en stor lastbil, der står med motoren i tomgang. *Min hund er også plaget af lyden, den er meget urolig, ligesom den kan mærke, når det bliver tordenvejr.*"

I endnu et brev fra Frederiksværk kommune fortæller en kvinde, at hun for 4 måneder siden flyttede til kommunen og blev udsat for dette lydhelvede. Hun har aldrig hørt noget lignende, men har ikke råd til at flytte igen, så hun overvejer selvmord.

*Grete Holm, datteren Ingrid
og "Line" ønsker vindmøllerne
langt væk...*

"Jeg prøvede at tale og skrive hende fra det - prøvede at få hende til at holde ud, men pludselig var hun død" - fortæller "Infralydens fjende nr. 1", som nu håber, at forskningen fra Aalborg Universitet vil resultere i, at Danmarks specifikke infralydgrænse på 85 dB (G) fjernes.

Eneste middel: Lydkilden skal dæmpes!

Også militæret i U.S.A. forsker i infralyd, fordi lyden går igennem alt - og kan bruges som våben. Intet hørevern kan udelukke infralyd - og man kan ikke lydisolere sin bolig imod lyden. Det er selve lydkilden, der skal lyddæmpes.

Politiet i U.S.A. ønskede at anvende infralydvåben, men fik afslag, fordi folk med f.eks. pacemakere og epilepsi kunne dø af lyden.

NOGLE dyr - og NOGLE mennesker generes kun af infralyd, når den er meget kraftig. Hvorfor der er så stor en forskel, vides ikke, men også det håber landsforeningen "Infralydens Fjender" at få en forklaring på om ca. 1/2 år... af professor i akustik Henrik Møller på Aalborg Universitet, som p.t. får hjælp til sin forskning af dr. med. Kerstin Persson Wayne fra Göteborg Universitet.

Miljøstyrelsen har oplyst, at

"kun" ca. 265.000 mennesker i Danmark har så god en hørelse, at de vil blive generet af infralyd under styrken på 85 db(G), men hvad med dyrene? Hvor mange dyr skal udsættes for denne lyd-tortur? Hvor skal de flygte hen? Vi mennesker kan i det mindste bosætte os et andet sted.

DYRENE er VORES ansvar!
De kan INTET gøre.

□